

Recenzia

Chytrý M. (ed.). Vegetace České republiky 2. Ruderální, plevelová, skalní a suťová vegetace. Praha: Academia, 2009. 524 p.

Po dvoch rokoch od vydania prvého dielu sa do pozornosti geobotanikov (a nielen ich) dostalo v poradí druhé pokračovanie „Vegetace České republiky“, venované človekom vytvorenej alebo ovplyvnenej nelesnej vegetácii (synantropnej alebo antropogénnej), ako aj prirodzenej nelesnej skalnej a sutinovej vegetácii. Toto, na prvý pohľad prekvapivé spojenie, je po krátkom zamyslení (prípadne po prečítaní úvodu knihy) celkom logické, keďže oba typy vegetácie sa stretávajú práve na človekom vytvorených stanovištiach, akými sú napríklad steny lomov, múry či navážky štrku. Pri pohľade na knihu ma ihneď zaujali dve veci. Dolný obrázok na prednej strane knihy s vyobrazením spoločenstva *Corydalis lutea*, pripomínajúci podobný, aj keď menší múrik na Katovej ulici v Banskej Štiavnici, kde sa nachádza terénna stanica Botanického ústavu SAV. A ako druhá vec, už tradične kvalitné grafické a technické spracovanie knihy. No a tak som začal čítať a hneď musím doplniť aj ďalšiu vec, a opäť použijúc nasledujúce slovo, už tradične obsahovo kvalitné spracovanie. A tak ma napadlo napísať stručnú „recenziu“, a to i napriek tomu, že tento typ vegetácie je pre mňa trochu „exotický“ a doposiaľ som mu venoval len relatívne málo pozornosti. Na druhej strane ma celkom oslovila myšlienka podrobne si prečítať niečo nové a doplniť tak svoje chabé vedomosti o týchto typoch vegetácie.

Veľmi užitočné sú už úvodné informácie, nachádzajúce sa v kapitole venovanej vymedzeniu vegetačných jednotiek a ich interpretácie. Tu je okrem iného uvedené aj zdôvodnenie v knihe použitého princípu klasifikácie predovšetkým ruderálnej vegetácie, a to užšie vymedzených asociácií, často s dominanciou jedného druhu. Rovnako vyčerpávajúce sú metodické poznámky, ktoré podrobne dokumentujú postup prác pri tvorbe vegetačných jednotiek, a tiež poukazujú na obsah jednotlivých kapitol a praktické používanie publikácie. Je dobré, že táto kapitola je i napriek odvoľávke autorov na niektoré informácie obsiahnuté len v predošlom diele, viac-menej „samonosná“ a poskytuje čitateľovi všetky potrebné informácie aj bez potreby študovať prvú knihu tejto edície. Štruktúra a samotná charakteristika jednotlivých vegetačných jednotiek rešpektuje dohodnuté pravidlá, použité už v predošlom diele. Mne osobne je veľmi sympatické, že okrem tradičného obsahu, typického pre takmer každý národný vegetačný prehľad sú jednotlivé spoločenstvá dokumentované viacerými fotografiami (držiac sa hesla, že niekedy je lepšie raz vidieť ako dvakrát čítať ☺) a mapkou rozšírenia. V rámci vegetácie s dominanciou neofytných druhov ma zaujalo uprednostnenie prístupu Kódu odpovedajúcich mien asociácií pred často používaným uvádzaním „spoločenstiev s“ v rámci daného syntaxónu vyššieho rangu. So „závisťou“ (samozrejme v tom dobrom slova zmysle) som si prečítal informácie o špecifickej vegetácii zväzu *Asplenion cuneifolii* osídľujúcej serpentinitové skaly, ktorá i napriek prítomnosti viacerých diagnostických druhov (*Asplenium cuneifolium*, *A. adulterinum*) nie je z územia Slovenska uvádzaná (cf. Valachovič 1995, *Asplenietea trichomanis*, Rastlinné spoločenstvá Slovenska 1. Pionierska vegetácia. Veda, Bratislava). Na druhej strane ma pri listovaní v knihe prekvapil relatívne nízky počet spoločenstiev v rámci vegetácie nespesvnených skalných sutín triedy *Thlaspietea rotundifolii*, čím sa „misky váh vyrovnali“.

Jednoznačne chcem s radosťou konštatovať, že uvedený diel prehľadu českej vegetácie je veľkým prínosom nielen pre odbornú verejnosť a vegetačných nadšencov v Čechách, ale s istotou

(pokračovanie na s. 146)

(pokračovanie zo s. 136)

aj na Slovensku. No a všetkým potenciálnym záujemcom, ktorí ešte túto publikáciu doposiaľ nemajú vo svojej knižnici, odporúčam si ju čo najskôr zakúpiť a umiestniť na viditeľné miesto, najmä však niekde „po ruke“, lebo ju iste budú často používať. Autorom publikácie, či už ide o autorov textu, alebo tých, ktorí editovali a analyzovali dáta, či boli technickou a softvérovou podporou, úprimne blahoželám. No a už sa neviem dočkať ďalšieho dielu, kde si prídu na svoje milovníci „vody pod nohami“.

RICHARD HRIVNÁK